

Õpetaja kutse

MARIA RUUBAS,

KUTSEKOORDINAATOR

5. DETSEMBER, KEHRA LINNALASTEAE

„LASTETARE“

Kutsesüsteemi eesmärk

- ▶ Siduda haridussüsteem tööturuga
- ▶ Toetab elukestvat õpet, aitab kaasa karjäärivahetusele
- ▶ Töötajad on kompetentsed, neil on edukaks tegevuseks vajalikud teadmised, oskused, vilumused ja hoiakud
- ▶ Põhimõisteks on kompetentsus - arendamine, hindamine, tunnustamine ja võrdlemine
- ▶ Ühene arusaam – professionaalsuse mõõde
- ▶ Toetada Eesti konkurentsivõimet
- ▶ Muuta kutsed riigisiselt ja rahvusvaheliselt võrreldavaks

Mis on kutsesüsteem?

Kutsesüsteem – riiklik, mitmete osapoolte omavahelise koostöö tulemusel

Kutse – amet, elukutse, kompetentsipõhise erialase ettevalmistuse põhjal ametlikult määratud kvalifikatsioonitase

Kutse taotlemine – protsess, tugineb kutsestandardi kompetentsusnõuetel ja hindamiskriteeriumite alusel

Kutsestandard – dokument, mis kirjeldab kompetentsusnõudeid

Kutse andja – õpetaja kutse andja EÕL (TLÜ ja TÜ)

Kutsetunnistus - dokument, mis tõestab indiviidi kompetentsuse vastavust kutsestandardis kehtestatud nõuetele.

Kutse hindaja – õpetajatest koosnev kolmeliikmeline komisjon

Kutsekomisjon – erinevate huvigruppide esindajad

Hariduse kutsenõukogu

Kutsekoda

Rohkem infot vt <http://www.kutsekoda.ee/et/kutsesysteem>

Professionaalne areng

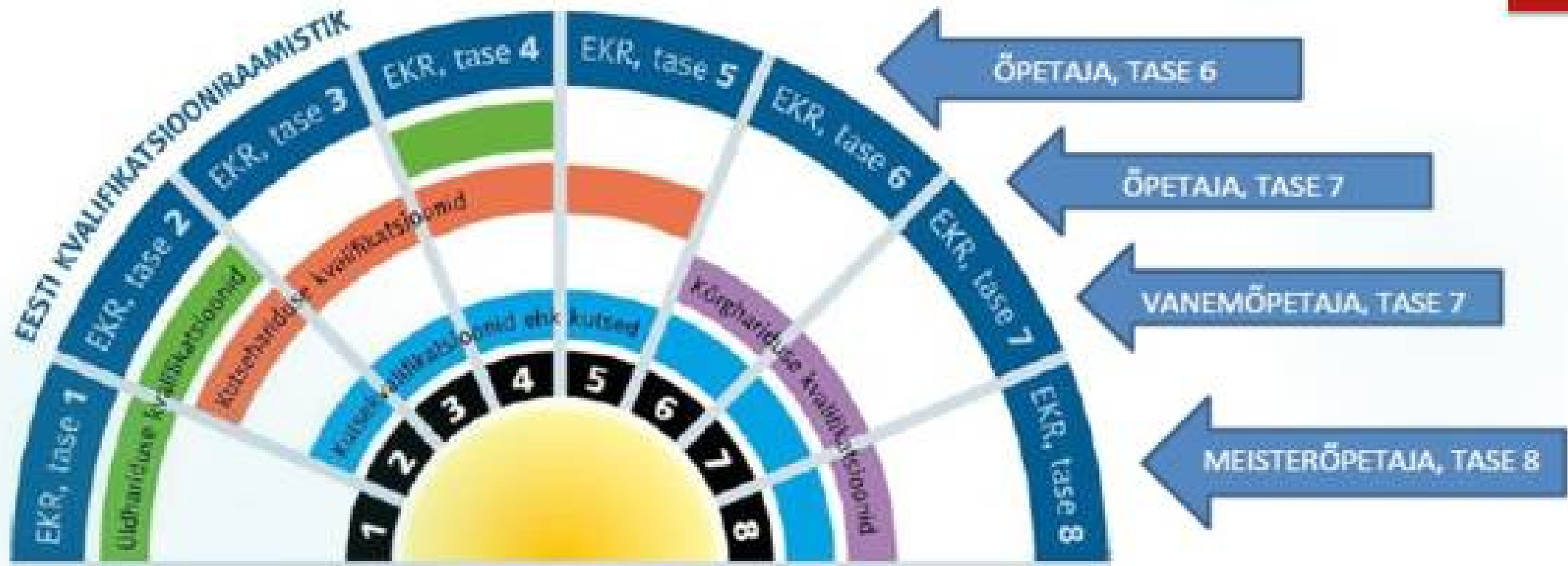
- ▶ Pidev protsess
- ▶ Jätkuv õppimine, jätkuv uudishimu, jätkuv küsimuste küsimine...
- ▶ Eesmärgid, sihid – kuhu tahan jõuda? Mida tahan saavutada?
- ▶ Keskenduda oma tugevustele, arendada nõrku külgi
- ▶ Parem arusaam teistest

- ▶ Kompetentsid = oskused, teadmised, sobivad isikuomadused, hoiakud ning vastav kogemus
- ▶ Eeldused ja ootused ametile
- ▶ Kujuneb välja standard
- ▶ Konkreetne indiviid tõuseb esile

Lasteaednikud ja õpetaja kutse

- ▶ „Soov seista hea selle eest, et ka lasteaiaõpetaja on pädev taotlema ja omama meisterõpetaja kutset. „
- ▶ Positiivne meelestatus
- ▶ Suur huvi
- ▶ Entusiasm
- ▶ Missioonitunne
- ▶ Soov jagada oma praktikat ja kogemust

KUTSED, MIDA ANNAB KUTSEANDJANA EÕL

Eeltingimused, õpetaja tase 6

- 1) Kõrghariduse olemasolu tõendava dokumendi koopia või tõendatavad pedagoogilised kompetentsid;
- 2) Töökogemus õpetajana, mis kajastub CV-s; olulisemate, oma eriala ja taotletava kutsega seotud täiendkoolituste läbimist tõendavate dokumentide koopiad;
- 3) Ühe võõrkeele valdamine vähemalt B2 tasemel, mis kajastub CV-s.

Eeltingimused õpetaja, tase 7 ja vanemõpetaja, tase 7 ning meisterõpetaja tase 8 kutse taotlemiseks

1) Kõrgharidus (magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon).

2) Oma eriala ja taotletava kutsega seotud täiendkoolituste läbimine, kajastatud osalemist tõendavate dokumentide koopiatega või digikoopiatega.

3) Vähemalt ühe võõrkeele valdamine B2 tasemel, kajastatuna CV-s.

Õpetaja kompetentsid

Õpi-ja õpetamistegevuse kavandamine (4)

Õpikeskkonna kujundamine (3)

Õppimise ja arengu toetamine (5)

Refleksioon ja professionaalne enesearendamine (3)

Nõustamine ja mentorlus (2)

Arendus-, loome- ja teadustegevus (2)

7. tase valitav / 8. tase kohustuslik – juhtimine

7. ja 8. tase valitav – õpetajate juhendamine ja koolitamine

8. tase valitav – metoodika ja õpivara arendamine

Õpetaja kutse kompetentsid

Lingid kutsestandarditele, võimalus tutvuda nõutavate kompetentsidega

- ▶ [Õpetaja, tase 6](#)
- ▶ [Õpetaja, tase 7](#)
- ▶ [Vanemõpetaja, tase 7](#)
- ▶ [Meisterõpetaja, tase 8](#)

Kutse taotlemine

- ▶ Protsess, kus taotleja peab tõestama oma kompetentside vastavust kutsestandardis toodud nõuetele
- ▶ Vabatahtlik
- ▶ Taotlusi esitada võimalik kaks korda aastas: **5. veebruar ja 5. oktoober**
- ▶ Taotlemine kahes osas:

1) Dokumentide nõuetekohane esitamine

2) Hindamine (kirjalik eneseanalüüs, vestlus)

Vajalikud dokumendid: avaldus, koopia isikut tõendavast dokumendist, haridust tõendava dokumendi koopiaid, CV ja e-portfoolio

Miks võiks õpetajal kutse olla?

- ▶ Uuenev hariduslik paradigma ja õpetaja rolli muutumine
- ▶ Väärtustamaks inimkapitali - õpetaja mitte pelgalt tunniandja
- ▶ Tähelepanu juhtida kontrolli asemel usaldusele
- ▶ Sobivate ja tõendatud teadmiste-oskustega töötajad
- ▶ Enda õpetajate enesetunde, väärikuse ja konkurentsivõime tõstmine
- ▶ Planeerida õpetaja arengut
- ▶ Koostöö suurendamine organisatsioonis
- ▶ Organisatsioonikultuuri kujundamine
- ▶ Eelis organisatsioonile – töötavad tippspetsialistid

Miks õpetajal võiks kutse olla?

- ▶ Portfoolio ehk korras riiul
- ▶ Isiklik väljakutse
- ▶ Eneseanalüüs – saada selgust olemasolevate oskuste ja puuduvate osas
- ▶ Väärtuslik sisuline tagasiside kolleegidelt (ettevalmistus, taotlusvoor)
- ▶ Areng - võimalus enda kohta palju uut teada saada
- ▶ Kajastust saavad tööalased tegemised, mille üle ollakse uhke
- ▶ Teadlikkus - õpetaja professiooni väärtustamine laiemalt, avalikkusel parem arusaam õpetajaameti mitmetahulisusest
- ▶ Enesekindlus
- ▶ Anda omapoolne panus üleüldisesse hariduse kvaliteeti
- ▶ Teine perspektiiv - parem õpilaste mõistmine
- ▶ Õpetab rohkem iseend kõrvalt nägema ja oma tegevust analüüsima
- ▶ Professionaalne areng
- ▶ Aitab suurendada läbilöögivõimet tööturul

Noppeid hindamisstandardist:

- ▶ **Koostöö** – nt „kaasab õppijaid, lapsevanemaid, kolleege ja tugispetsialiste õpitegevuste kavandamisse“
- ▶ **Digipädevused** – nt „hoiab end kursis õppevara ja IKT-vahendite uuendustega;
- ▶ **Eneseanalüüs** – nt „reflekteerib oma õpetamist ning ainealast pädevust, määratleb oma koolitusvajaduse ja koostab enesearenduskava, arvestades ka kooli arenguvajadusi ja riiklikke haridusprioriteete; mõtestab oma rolli õpetajana ja analüüsib õpetajatöö põhiväärtusi“
- ▶ **Usaldus** – nt „osaleb organisatsiooni, piirkonna ja riigi arengut suunavate dokumentide koostamisel, kavandab ja juhib protsessi organisatsiooni tasandil; osaleb valdkonna ühenduste ja ekspertgruppide töös; annab sisendit ja tagasisidet eelnõudele, ettepanekutele, arengukavadele jm;“

Toetuse võimalus

- ▶ Pöörake rõhku kaasatusele ja avatusele, Koostöö soodustamine ja hindamine.
- ▶ Toetage õpetajaid digipädevuste enesehindamisel, arendamisel, digitaalsete arengumappide koostamisel.
- ▶ Toetage õpetajaid enesehindamise – ja analüüsi oskuste arendamisel.
- ▶ Julgustage õpetajaid osalema organisatsiooni näo kujundamisel, avaldama oma arvamust, kuulake nende ettepanekuid – õpetaja kui partner

Eneseanalüüs

- ▶ Mis valmistab raskusi ennast analüüsites?
- ▶ Mida ma võidan/mida ma kaotan eneseanalüüsist?
- ▶ Miks ma olen õpetaja?
- ▶ Mis on Sinu tugevused/nõrkused?
- ▶ Millised on Sinu eesmärgid selleks õppeaastaks?
- ▶ Millised on Sulle endale seatud eesmärgid pikemas perspektiivis?
- ▶ Milline koolitus on Sind enim mõjutanud?
- ▶ Milliseid oskuseid tahaksid arendada?

Millised on hirmud?

Laias laastus saab jagada kolmeks:

- ▶ Hirm muutuse ees – nt õpetaja roll, maailm pidevas muutuses, kuidas kohaneda jne
- ▶ Hirm võimaluste puudumise ees – nt diferentseerimisvõimalused vs käed seotud, kaasa rääkimise võimalus õpetaja kutse taotlemise protsessis, innustamiseks puuduvad võimalused, ressursside puudus
- ▶ Hirm tulemuse/tulemuse puudumise ees – nt visiooni rakendamine, eesmärgi nägemine
- ▶ Kas on tahe – nõuab pingutust ja välja astumist mugavustsoonist

Ootan Teie lisandusi!

Soovitused heade praktikate põhjal

- ▶ Rõhutada õpetaja professionaalse arengu tähtsust!
- ▶ Õpetaja ametijuhendi koostamise aluseks võtta kutsestandard!
- ▶ Võtta kutsestandardi struktuur arenguvestluse põhjaks!
- ▶ Julgustada individuaalsete koolitus- ja arenguplaanide koostamist! (Kooli meeskonnakoolitustele lisaks arvestada õpetaja individuaalsete vajadustega)
- ▶ Soodustada õpetaja üksteise tundide külastamist ning analüüsimist!
- ▶ Toetada mentori ning õpipoisi süsteemi!
- ▶ Luua e-arengumapi põhjad!
- ▶ Võimaldada IT-alast ning analasüüsiosa koostamise tuge!
- ▶ Eelkõige innustada õpetajaid pidevalt ennast arendama – soovitades iseenda analüüsimisel ja arendamisel toetuma kutsestandardites esitatule!

Kokkuvõtlikult

- ▶ Personaalsed eesmärgid: minevik, olevik ja tulevik
- ▶ Stardipositsioon – tutvuda kutsestandardiga, valida kutse tase, mida soovite taotleda – eeltingimused, kompetentsid.
- ▶ Valmisolek mugavustsoonist välja astuda – eneseanalüüs, tagasiside
- ▶ Panna kokku e-portfolio
- ▶ Esitada vajalikud dokumendid: avaldus, koopia isikut tõendavast dokumendist, haridust tõendava dokumendi koopia, CV ja e-portfolio

Lisaks leiata informatsiooni

- ▶ Eesti Õpetajate Liidu kodulehekülg – Opetajateliit.ee
- ▶ Minult – kutsekoordinaator@gmail.com, 5684 9496; 5170849

Suured tänud!